

Ap 12/2-99
 - Berlin symbol på toleranse

Steven Spielberg er sikker i sin sak: – Ved årtusenskiftet kommer Berlin til å stå som symbol på anstendighet, toleranse og pluralisme.

PER HADDAL
 Berlin

Den amerikanske filmskaperen har besøkt den tyske metropolen for tredje gang på ett lite år, på vegne av sitt nye prosjekt, Shoah-stiftelsen. Den samler vitnesbyrd på video fra overlevende etter holocaust. Denne gangen har mannen bak «Schindlers liste» hatt møte med forbundskansler Gerhard Schröder, mottatt en viktig tysk ærespris, hatt en beneficeforestilling for den tyske Shoah-stiftelsen og sørget for å unnlate å ha for sterke meninger om det omstridte tyske holocaustminnesmerket.

Dokumentarfilm

På filmfestivalen i Berlin presenterte Spielberg i går ettermiddag den første dokumentarfilmen som springer frem fra hans Shoah-prosjekt, den Oscarnominerte «De siste dager», i regi av James Moll, et forunderlig passende etternavn.

- Vi har valgt å la dere møte fem skjebner, som reiste til USA etter krigen. For 10 år siden ville de ikke ha stilt opp, om 10 år er det for sent, sa Spielberg i en liten tale foran lerretet i det gigantiske Zoopalast, like før han skulle forlate Berlin. Verdens mektigste filmskaper virket ganske liten i sin altfor romslige grådress, overfor det store emnet. Han forundret seg over at Hitler i 1944 satset så mye på å utrydde også de ungarske jø-

Shoah-prosjekt. På filmfestivalen i Berlin presenterte Steven Spielberg i går den første dokumentarfilmen som springer frem fra hans Shoah-prosjekt. Her i samtale med berlinsk ungdom i går. FOTO: SCANPIX/AP

dene og utløste en siste folkemordsbølge. Krigen mot jødene var viktigere enn den andre krigføringen.

Holocaustfilmer

Med dette har Spielberg innledet en ny generasjon med holocaustfilmer, hvor

både forståelse og forsoning er viktig, hvor tilbakeblikket kan bli langt og ettertenksomt. Her er hentet frem arkivmateriale som aldri er vist på kino eller i fjernsyn før pluss attpåtil et intervju med en av de eksperimentgale legene i Auschwitz. Han

var unnvikende og desto forferdeligere. Men vi reiser også med de fem overlevende tilbake til deres landsbyer i Ungarn, en fortid med et annet preg.

Det er ikke ofte at det er så stille i en kinosal etter visningen av «De siste

dager». Og så kom en av filmens deltagere frem og redegjorde for sin ufattelige opplevelse av å se «De siste dager» i Berlin, hos det tyske folk som er ansvarlig for at den kunne bli til:

- Jeg forstår det ikke, kanskje bare Kafka kunne ha

beskrevet det, sa Renee Fi-restone som takket berlinerne for at de ville se filmen.

- Og jeg ville aldri fordømme en gruppe i sin helhet, heller ikke den som er i denne kinosalen. Det er hva jeg har lært av å overleve holocaust.